

Nr 5

Utlåtande i anledning av väckt motion om utredning rörande sänkning av äktenskapsåldern.

Första lagutskottet har behandlat en i andra kammaren väckt motion, nr 357, av fru *Eriksson* i Stockholm. I motionen hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en utredning med sikte på en sänkning av äktenskapsåldrarna, i första hand för män. Beträffande skälen för detta förslag får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionen.

Gällande bestämmelser m. m.

2 kap. giftermålsbalken innehåller bestämmelser om hinder mot äktenskap. Vissa av dessa hinder är absoluta, medan andra är dispensabla. Till de sistnämnda hör föreskriften i 1 §, att man under 21 år eller kvinna under 18 år ej må träda i äktenskap, därest icke i särskild ordning tillstånd därtill meddelats. Före den 1 juli 1948 ankom det på Kungl. Maj:t att bevilja dylik dispens, men från sagda tidpunkt har denna befogenhet överflyttats på länsstyrelserna. Jämlikt 13 § må klagan över länsstyrelsens beslut föras hos Kungl. Maj:t.

Enligt 2 kap. 2 § giftermålsbalken gäller vidare, att den, som är under 21 år och ej förut varit gift, ej må ingå äktenskap utan föräldrarnas samtycke. Regeln gäller såväl man som kvinna. Vägras samtycke, äger rätten på ansökan tillåta äktenskapet, om skäl till vägran prövas ej vara för handen (4 §).

I praxis bifalles vanligen ansökan av man att före 21 års ålder få ingå äktenskap, om ansökningen åtföljes av dels tillstyrkande av sökandens föräldrar, dels bevis att sökanden har utväg att försörja sig och hustru, dels prästbetyg visande att sökanden uppnått 18 år.

Motionen

I motionen anföres, att antalet män, som ingick äktenskap före fyllda 21 år, på 1930-talet understeg 300 per år och 1955 uppgick till nära 2 500. Antalet dispenser hade under 25 års tid mer än tiodubblats. I dispensäktenskapen var i regel endast ena parten underårig. Av dem, som fått dispens, hade flertalet kvinnor varit 17 år och mer än hälften av männen 20 år. I motionen

angives vidare olika orsaker till att dispensäktenskapen ökat i antal. Med hänsyn till den utveckling, som ägt rum och resulterat i tidigare äktenskap och tidigare föräldransvar, bör enligt motionären den nuvarande äktenskapsåldern revideras nedåt.

Utskottet

I förevarande motion hemställs om utredning rörande sänkning av äktenskapsåldern, i första hand för män.

Av familjerättskommittén, som tillsatts 1956 för att verkställa översyn av äktenskapslagstiftningen och därmed sammanhängande frågor, har utskottet inhämtat, att den i motionen väckta frågan upptagits till behandling vid nordiska överläggningar samt att kommitténs förslag skulle utformas med ledning av de resultat, som därvid uppnås. Utskottet anser därför, att något initiativ i nuvarande läge icke bör tagas från riksdagens sida.

Under hänvisning till det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II:357, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 februari 1962

På första lagutskottets vägnar:
INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Nyström, Erik Svedberg, Arvidson, fröken Mattson, herr Ferdinand Nilsson, fru Segerstedt Wiberg och fröken Nordström;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, herr Landgren, fru Boman, herrar Östrand, Svensson i Vä, Ekström i Björkvik, Gustafsson i Borås och fru Löfqvist.